

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 209/07-7

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 23. októbra 2007 predbežne prerokoval sťažnosť E. V., H., zastúpenej advokátkou JUDr. O. Š., H., vo veci namietaného porušenia základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 prvej vety Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a práva prejaviť vlastný názor podľa čl. 12 ods. 1 a 2 Dohovoru o právach dieťaťa v konaní vedenom Okresným súdom Humenné pod sp. zn. 19 P 474/2005 a Krajským súdom v Prešove pod sp. zn. 1 CoP 4/07, 1 CoP 7/07 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť E. V. o d m i e t a pre nedostatok právomoci Ústavného súdu Slovenskej republiky.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola faxom 3. augusta 2007 a poštou 6. augusta 2007 doručená sťažnosť E. V., H. (ďalej len „sťažovateľka“), ktorou namieta porušenie základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 prvej vety Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej

len „dohovor“) a práva prejavíť vlastný názor podľa čl. 12 ods. 1 a 2 Dohovoru o právach dieťaťa v konaní vedenom Okresným súdom Humenné (ďalej len „okresný súd“) pod sp. zn. 19 P 474/2005 a Krajským súdom v Prešove (ďalej len „krajský súd“) pod sp. zn. 1 CoP 4/07, 1 CoP 7/07.

Zo sťažnosti vyplýva, že rozsudkom okresného súdu z 25. augusta 2003 bol maloletý W. V. (ďalej len „maloletý“) zverený do výchovy sťažovateľky ako starej matky. Návrhom z 9. septembra 2005 požiadala matka maloletého (žijúca vo Š.) o zmenu tohto rozsudku. Rozsudkom okresného súdu č. k. 19 P 474/2005-186 z 19. decembra 2006 v spojení s opravným uznesením bolo návrhu matky vyhovené. Rozsudkom krajského súdu sp. zn. 1 CoP 4/07, 1 CoP 7/07 zo 16. mája 2007 bol rozsudok okresného súdu v spojení s opravným uznesením potvrdený. Rozsudok nadobudol právoplatnosť 6. júna 2007. Sťažovateľka sa v konaní bránila s poukazom na záujem a vôľu maloletého, ktorý odmieta žiť s matkou v zahraničí, čo skonštatovala aj znalkyňa v znaleckom posudku. Navrhovala maloletého v konaní vypočúť, ale tento jej návrh nebol akceptovaný. Postupom súdov, ktoré odmietli maloletého vypočúť a znemožnili mu tým formulovať svoje vlastné závery, došlo podľa sťažovateľky k porušeniu označených základných práv podľa ústavy, práv podľa dohovoru a podľa Dohovoru o právach dieťaťa. Týmto postupom všeobecných súdov bol maloletý poškodený na svojich základných právach. Sťažovateľka podala proti rozsudku krajského súdu s poukazom na ustanovenie § 237 písm. f) Občianskeho súdneho poriadku dovolanie na základe uvedených argumentov. Z opatrnosti a pre prípad, keby bolo dovolanie posúdené ako neprípustné, podala zároveň v zákonnej lehote aj sťažnosť ústavnému súdu.

Sťažovateľka žiada vydať nález, ktorým by ústavný súd vyslovil porušenie označených základných práv maloletého podľa ústavy a práv podľa dohovoru a podľa Dohovoru o právach dieťaťa, a to v súvislosti s jeho právom prejavíť svoj vlastný názor, slobodne sa vyjadriť k záležitosti týkajúcej sa jeho života, resp. slobodne sa rozhodnúť, kde a s kým chce žiť, v konaní vedenom okresným súdom pod sp. zn. 19 P 474/2005 a krajským súdom pod sp. zn. 1 CoP 4/07, 1 CoP 7/07. Zároveň žiada, aby ústavný súd zrušil rozsudok okresného súdu sp. zn. 19 P 474/2005 zo 17. januára 2007 v spojení s opravným uznesením

a rozsudok krajského súdu sp. zn. 1 CoP 4/07, 1 CoP 7/07 zo 16. mája 2007. Napokon požaduje náhradu trov právneho zastúpenia v sume 3 920 Sk.

2. Z rozsudku krajského súdu sp. zn. 1 CoP 4/07, 1 CoP 7/07 zo 16. mája 2007 vyplýva, že ním bol potvrdený rozsudok okresného súdu č. k. 19 C 474/05-186 (správne má byť zrejme sp. zn. 19 P 474/2005, pozn.) z 19. decembra 2006 v spojení s opravným uznesením zo 17. januára 2007. Podľa názoru krajského súdu bolo potrebné vychádzať z ustanovenia § 47 ods. 2 zákona č. 94/1963 Zb. o rodine v znení neskorších predpisov, podľa ktorého súd zruší náhradnú osobnú starostlivosť len z vážnych dôvodov, najmä ak osoba, ktorej bolo maloleté dieťa zverené do náhradnej osobnej starostlivosti, zanedbáva maloleté dieťa alebo porušuje povinnosti. Bolo nepochybne preukázané, že matka má o maloletého skutočný záujem. Na základe rozsiahleho dokazovania možno konštatovať, že matka má vytvorené vhodné podmienky na vytvorenie zdravého rodinného prostredia pre maloletého, a maloletý má pozitívny, i keď z hľadiska intenzity oslabený, citový vzťah voči matke. Je prvoradým záujmom maloletého, aby sa tento vzťah naďalej rozvíjal a upevňoval, čo však nie je možné dosiahnuť v prostredí, v ktorom maloletý teraz žije. Zo znaleckého dokazovania totiž vyplýva nepriateľský vzťah sťažovateľky k matke maloletého a pôsobenie na maloletého, ktoré jeho vzťah k matke oslabuje. So zreteľom na dokazovanie vykonané okresným súdom nepovažoval krajský súd za potrebné vypočúť maloletého. Rozsudok nadobudol právoplatnosť 6. júna 2007.

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním

a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľov. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania.

Podľa názoru ústavného súdu nie je v jeho právomoci o merite podanej sťažnosti konať a rozhodnúť.

Ako to vyplýva z ustanovenia čl. 127 ods. 1 ústavy právomoc ústavného súdu poskytovať ochranu základným právam a slobodám je daná iba subsidiárne, teda iba vtedy, ak poskytovanie tejto ochrany nie je v právomoci všeobecných súdov.

Vo vzťahu k tej časti sťažnosti, ktorá smeruje proti konaniu vedenému okresným súdom, treba uviesť, že proti rozsudku okresného súdu bolo prípustné odvolanie ako riadny opravný prostriedok, a preto právomoc poskytnúť ochranu označeným základným právam mal krajský súd v odvolacom konaní. Tým je zároveň vylúčená právomoc ústavného súdu.

V súvislosti s tou časťou sťažnosti, ktorá smeruje proti konaniu vedenému krajským súdom, podala sťažovateľka dovolanie opierajúce sa o ustanovenie § 237 písm. f) Občianskeho súdneho poriadku, teda z dôvodu, že všeobecné súdy neumožnili maloletému ako účastníkovi konania osobne sa vyjadriť k meritu veci. Vzhľadom na podané dovolanie je úlohou Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, aby v dovolacom konaní posúdil namietané porušenia základných práv. I táto okolnosť vylučuje právomoc ústavného súdu.

Nad rámec dosiaľ uvedeného ústavný súd považuje za potrebné poukázať aj na tú skutočnosť, že predmetom podanej sťažnosti nie je porušenie základných práv sťažovateľky, ale základných práv maloletého, ktorý rovnako ako sťažovateľka, bol tiež

účastníkom konania vedeného pred všeobecnými súdmi. V konečnom dôsledku to znamená, že sťažovateľku nemožno považovať za aktívne legitimovanú na podanie tejto sťažnosti. Sťažovateľka sa javí ako osoba zjavne neoprávnená.

Z uvedených dôvodov ústavný súd rozhodol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde tak, ako to je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 23. októbra 2007